

Predseda

Pán Donald Tusk
Predseda
Európska rada
Rue de la Loi 175
B-1048 Brusel

15. februára 2016

Vážený pán predseda Tusk,

COP21 a ciele EÚ v oblasti klímy

Vízia Únie v oblasti energetiky, ktorú ste predstavili v apríli 2014, uznáva úlohu udržateľného využívania uhlia. Vo FT ste napísali, že Európa by mala v plnej miere využívať dostupné fosílné palivá, vrátane uhlia a bridlicového plynu, a že pre čistejšiu planétu musíme mať bezpečný prístup k zdrojom energie a práci na ich financovanie.

Využívanie uhlia sa vďaka technologickým procesom stalo ešte čistejším a účinnejším. Japonská elektrárňa Isogo s výkonom 600 MW v meste Yokohama je dokonale čistá. Polovici mesta s 3,7 miliónmi obyvateľov poskytuje nepretržite cenovo dostupnú a spoľahlivú elektrickú energiu. V Európe môžeme byť hrdí na najmodernejšie elektrárne, ako sú napríklad: Łagisza CFBC v Poľsku s výkonom 460 MW, Neurath BoA 2 & 3 s výkonom 2 200 MW a Walsum 10 s výkonom 750 MW v Nemecku, Puertollano IGCC s výkonom 300 MW v Španielsku, Torrevaldaliga Nord s výkonom 2 000 MW v Taliansku, elektrárňa Eemshaven s výkonom 1 600 MW v Holandsku a Avedøre s výkonom 800 MW v Dánsku, ktorá je najúčinnjšou teplárňou a elektrárnou v súčasnosti poháňanou uhlím, ropou, plynom a biomasou.

Napriek tomu sa však medzinárodné finančné inštitúcie (International Financial Institutions – IFI) rozhodli, že poskytovanie úverov na projekty elektrární na uhlie je nezlučiteľné s klimatickými cieľmi, pokiaľ elektrárne nebudú vybavené zariadením na zachytávanie a uskladnenie uhlíka (carbon capture and storage – CCS) alebo pripravené na jeho využitie. Niektoré komerčné banky, ako napríklad ING, nasledujú ich príklad. Výkonný riaditeľ IEA opísal v roku 2008 zariadenie na CCS ako „lakmusový papierik“ potvrdzujúci záväzok v oblasti klímy. Vlády doteraz nepreukázali svoj záväzok voči klíme a niektoré európske vlády zákonom zakázali skladovanie CO₂. Bez zariadení na CCS môžu byť na ďalšie technologické možnosti s nízkymi emisiami kladené neobhájiteľné a nerealistické požiadavky a celkové náklady na splnenie cieľov v oblasti klímy môžu vzrásť o 40 alebo viac percent (IEA, 2015a).

Na stretnutí COP21 nám Parížska dohoda poskytla právne záväzné povinnosti týkajúce sa procesu inventarizácie a transparentných pravidiel, no nie cieľov, okrem nejasného limitu „výrazne pod 2 °C“ a „presadzovania úsilia obmedziť nárast teploty na 1,5 °C“. Podľa tohto optimistického scenára nových politík, ktoré predpokladajú, že EÚ bude pokračovať v snahe dosiahnuť ambiciózne ciele týkajúce sa klímy, IEA predpokladá, že globálne emisie CO₂ z fosílnych palív budú do roku

2030 aj naďalej rásť (IEA, 2015b). Celkovo, so *všetkými* hlavnými záväzkami COP21 (INDC) sa globálne emisie skleníkových plynov (GHG) *zvýšia* od roku 2010 o 6,9 GtCO₂-eq na 56 GtCO₂-eq do roku 2030 (PBL, 2015). Cieľom EÚ 2030, pokiaľ by sa ho podarilo dosiahnuť, je znížiť emisie skleníkových plynov Únie o 1,3 GtCO₂-eq od roku 2012 len na 6 % celosvetovo, no napriek tomu by celosvetové emisie aj naďalej rástli a planéta by nebola bezpečná.

Na základe rámcového návrhu EÚ 2030 týkajúceho sa klímy, by sa mali emisie CO₂ z odvetví, na ktoré sa vzťahuje EU ETS do roku 2058 znížiť na nulu. Strohá realita tohto návrhu je, že Európa by bola zbavená všetkých energeticky náročných priemyselných odvetví a možno by ešte trochu zostalo v ceste výrobnému odvetviu, pretože celé odvetvie potrebuje konkurencieschopnú a spoľahlivú energiu. Pracovné miesta a emisie by sa presúvali do iných regiónov sveta.

V dňoch 17. a 18. marca sa stretnete v Rade a možno kvalifikovanou väčšinou rozhodnete, či pokračovať v celi znížiť GHG o 40 %, ako to navrhuje Komisia pre rok 2013. Vzhľadom na to, že žiadny iný región s výnimkou EÚ nenavrhuje právne záväzné záväzky (článok 4.18 Parížskej dohody), vzhľadom na to, že globálne emisie skleníkových plynov rastú s globálnym ekonomickým vývojom a vzhľadom na to, že deindustrializácia Európy by bola známkou slabosti, vás EURACOAL vyzýva, aby ste odmietli tento cieľ a prijali menej ambiciózny cieľ, ktorý môže pre Európu poskytnúť viac, tak ako je to opísané v nami priloženom dokumente.

Menej ambiciózny cieľ týkajúci sa klímy, ktorý by sa dosiahol zlepšením účinnosti v celom hospodárstve, by posunul Európu na lepšiu cestu. Na dosiahnutie toho by sa mal rozsah pôsobnosti EÚ ETS rozšíriť: záleží na tom, odkiaľ molekula CO₂ pochádza, takže zahrnutie dopravy a mnohých iných odvetví do ETS by pomohlo dosiahnuť ambiciózne ciele EÚ týkajúce sa klímy, rozložiť záťaž rovnomernejšie a vyhnúť sa zničeniu priemyselnej základne, od ktorej závisí bohatstvo Európy.

Mali by ste využiť silné stránky Európy: zamerajte sa na konkurenčný výskum, využite evolučné inovácie, vyhýbajte sa revolučným prorokom, posilnite sociálnu starostlivosť, umožnite voľnému trhu zachrániť konkurencieschopné odvetvia a predovšetkým sa sústreďte na základné vytváranie bohatstva, po ktorom voliči túžia. Fosílna palivá budú nahradené lepšími zdrojmi energie, len čo budú ponúkať jasné sociálno-ekonomické výhody.

S úctou

Dr. Wolfgang CIESLIK
Predseda

Mr. Janusz OLSZOWSKI
Podpredseda

kópia Hlavy štátov EÚ (s prekladmi)
 Podpredseda Európskej komisie Šefčovič a komisár Arias Cañete
 členovia EURACOAL a webové stránky

Prílohy: “Why less climate ambition would deliver more for the EU” („Prečo by menšie ambície v oblasti klímy priniesli pre EÚ viac“), EURACOAL, Brusel, október 2014

Odkazy

IEA (2015a). *Carbon Capture and Storage: the solution for deep emissions reductions.* (Zachytávanie a ukladanie uhlíka: riešenie na výrazné znižovanie emisií.) Medzinárodná agentúra pre energiu, OECD, Paríž.

IEA (2015b). *World Energy Outlook.* (Vyhliadky svetovej energetiky.) Medzinárodná agentúra pre energiu, OECD, Paríž.

PBL (2015). *PBL Climate Pledge INDC tool.* (Nástroj INDC záväzku týkajúceho sa klímy PBL.) Verzia: 3. septembra 2015. PBL Holandská agentúra pre environmentálne posudzovanie, Haag.